

ZMAR I NADĚJI BIBLICKÉ APOKALYPSY ZACHYCUJE NOVÁ VÝSTAVA ZÁPADOČESKÉ GALERIE

Plzeň, 3. 10. 2023 – Širokou škálu inspirací biblickým textem Zjevení sv. Jana, zvaným Apokalypsa, ve výtvarném umění, hudbě a literatuře v českých zemích od středověku až do současnosti prezentuje nová výstava Západočeské galerie v Plzni. Kromě výtvarných děl českých, ale i zahraničních umělců, která se z různých příčin dostala na území českých zemí, obsahuje speciální linku, věnovanou literatuře a hudbě okruhu českého undergroundu 70. a 80. let 20. století. Výstava s názvem „... A VIDĚL JSEM NOVÉ NEBE A NOVOU ZEMI...“ – APOKALYPSA A UMĚNÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH vznikla ve spolupráci s odborným týmem z Ústavu dějin umění Akademie věd ČR a ve výstavní síni Masné krámy je k vidění od 4. října 2023 do 3. března 2024.

Biblická kniha Zjevení sv. Jana je od středověku spojená s vizuální představivostí, která zahrnuje dva póly. Na jedné straně líčí apokalyptické pohromy a zkázu světa, na straně druhé text vrcholí silným tématem naděje. Apokalyptické vize tak zahrnovaly i obrazy nového světa, obnovy společnosti a útěchy pro jednotlivce. Výstava v Západočeské galerii v Plzni se snaží podchytit obě tyto roviny zobrazované v umění od středověku do současnosti.

Expozice je rozřazena do jedenácti tematických oddílů, zahrnujících obrazy, sochy, kresby, grafiku a tisky. Úvod výstavy představuje autora textu Zjevení sv. Jana, který byl nejčastěji ztotožňován se sv. Janem Evangelistou. Následují ukázky z výtvarných cyklů, které se apokalyptickým příběhem inspirovaly či ho přímo ilustrovaly (**Apokalypsa Albrechta Dürera, cykly Apokalypsa od Jindřicha Štyrského, Jana Konůpka, Jana Koblasy** a dalších). Nejvýznamnější česká monumentální **Apokalypsa z hradu Karlštejn** se návštěvníkům výstavy představí prostřednictvím speciální **multiprojekce**.

*„Vstupní sekce výstavy ukazuje výjimečný kresebný cyklus **Pavla Nešlehy Lesk a bída apokalyptických koní** z roku 1994. Autor ho pojal jako sekvenci několika filmových políček, která simulují kontinuálně rozvíjející se děj. Jde o velmi účinný a zároveň emocionálně silný prostředek, jak diváka uvést do prezentované tematiky,“* uvádí jeden z autorů koncepce výstavy **Tomáš Winter** z **Ústavu dějin umění Akademie věd ČR**.

Další části výstavy chronologicky sledují vybraná témata, která kniha Zjevení postupně obsahuje, a způsob, jak se promítala do různých druhů umění. *„Návštěvníci výstavy tak kromě klasických cyklů ilustrované Apokalypsy uvidí zobrazení obou pólů tématu Apokalypsy v moderním a současném umění v dílech **Václava Boštíka, Josefa Bolfa, Jakuba Nepraše, Jaroslava Róny** a mnoha dalších,“* dodává kurátorka výstavy **Petra Kočová** ze **Západočeské galerie v Plzni**.

Úzce výběrově se prezentují i ohlasy Apokalypsy v hudbě a literatuře, a to prostřednictvím okruhu českého undergroundu v době tzv. normalizace, v němž hrála apokalyptická symbolika významnou roli.

Že apokalyptické téma společností stále rezonuje, objasňuje Tomáš Winter: „*Současný svět je nucen vyrovnávat se s řadou náhlých, překotně se střídajících a mnohdy tísnivých událostí. Zkušenost s pandemií koronaviru, která v posledních letech ochromila lidstvo, zanechala ve společnosti nesmazatelné stopy a vedla k novému definování základních lidských hodnot včetně otázek lidské svobody. Když se počátkem minulého roku zdálo, že jsme konečně obtížnou pandemickou situací překonali, zasáhla nás další dramatická a nesmírně tragická událost. Rusko podniklo bezohledný a brutální útok na Ukrajinu a rozpoutalo tak hrozivou válku, která trvá dodnes a výrazně ovlivňuje celosvětové politické, sociální, ekonomické a kulturní dění.*“

Zjevení sv. Jana, zvané Apokalypsa, stojí na samém konci Nového zákona a její text sepsal nám dnes blíže neznámý Jan na ostrově Patmos v devadesátých letech 1. století za Domitianova pronásledování křesťanů. Chtěl ukázat, že veškeré dění, ať je jakkoli hrůzné, je součástí Božího plánu. Svě poselství, inspirované duchem starozákonních proroctví, Jan ukryl do složitého sledu snových vizí, kterými proniká fantastická a mnohvrstevná symbolika světél, barev, zvuků, čísel a podivuhodných bytostí. Jeho text bylo možno v průběhu staletí neustále aktualizovat: hledat jednotlivé události a postavy v minulosti a současnosti, rozpoznávat současná znamení konce světa a s nadějí čekat na lepší zítřek.

K výstavě **vychází stejnojmenná publikace**, kterou vydalo společně nakladatelství Artefactum a Západočeská galerie v Plzni. Obsahuje texty autorů výstavy i několika dalších badatelů z Ústavu dějin umění AV ČR.

Výstava je realizována ve spolupráci Západočeské galerie v Plzni, Ústavu dějin umění AV ČR a Národní galerie v Praze. Je výsledkem řešení programu Strategie AV21 *Anatomie evropské společnosti: historie, tradice, kultura, identita*. Finančně byla podpořena Ministerstvem kultury ČR, Státním fondem kultury ČR a Galerií KODL.

„... A VIDĚL JSEM NOVÉ NEBE A NOVOU ZEMI...“ APOKALYPSA A UMĚNÍ V ČESKÝCH ZEMÍCH

výstavní síň Masné krámy, Pražská 18, Plzeň

4. října 2023 – 3. března 2024

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin.

Koncepce výstavy: Lenka Bydžovská, Sylva Dobalová, Stanislava Fedrová, Kateřina Kubínová, Pavla Machalíková, Štěpán Vácha, Tomáš Winter

Kurátorka výstavy: Petra Kočová

Architektonické řešení: Tomáš Svoboda

Grafický design: Adéla Svobodová, Tereza Hejmová

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky

- **12. 10. 2023** od 17 hodin: Výstavou provází Kateřina Kubínová
- **28. 10. 2023** od 16 hodin: Prohlídka v rámci Plzeňských oslav vzniku republiky
- **7. 12. 2023** od 17 hodin: Výstavou provázejí Štěpán Vácha a Sylva Dobalová
- **9. 1. 2024** od 17 hodin: Výstavou provází Tomáš Winter

Přednášky

- **9. 11. 2023** od 17 hodin: *Příběhy očisty, zatracení a spásy: Apokalyptické vize středověkých Čech*. Přednáší: Pavlína Cermanová
- **8. 2. 2024** od 17 hodin: *„Apokalyptické ptáky spouští železnou oponu“*. Téma Apokalypsy jako reflexe společenské situace ve 20. století. Přednášejí: Stanislava Fedrová a Lenka Bydžovská

Tvůrčí dílny

- **22. 11. 2023** od 16 hodin: *Hledání symbolů*
Tvůrčí dílna s prvky artefietiky pro mládež od 10 let a zvědavé dospělé.
- **17. 1. 2024** od 16 hodin: *Cesta do fantazie*
Nech se unést svou představivostí, inspiruj se netradičním tématem výstavy, kombinuj techniky a experimentuj! Tvůrčí dílna pro děti od 7 do 15 let.

Informace o edukačních programech: Patricie Císlarová, cislerova@zpc-galerie.cz,
775 896 883